

Abonnementsprijzen

	Binnenland		Buitenland	
	Goed-Kooper	Gewone	Goed-Kooper	Gewone
1 jaar	150.— fr.	216.— fr.	324.— fr.	432.— fr.
6 maanden	78.— fr.	108.— fr.	162.— fr.	216.— fr.
3 maanden	40.— fr.	54.— fr.	81.— fr.	108.— fr.

Voor Frankrijk en het Groot-Hertogdom Luxemburg: speciaal tarief

POSTCHECK • HET LICHT • 567 33

VOORUIT

50 CENTIMES

ORGAAN DER BELGISCHE WERKLIEDENPARTIJ

Nr. 89, 55 jaar

Vrijdag 31 Maart 1939 / Uitg. ** Verschijnt dagelijks / St-Pietersnieuwstr. Gent. Tel. 157.40 (4 lijnen)

OP BLADZIJDE 8

het filmleven

INTERESSANTE LEKTUUR
FRAAI GEILLUSTREERD

DE POOVERE RADIO-REDE VAN DEN "LEIDER"

Hij zet de door den h. Borginon aangeprezen "souridine", op de "Deutschfreundlichkeit", van het V.N.V. Maar het lied klinkt nog door en de tonen zijn valscher dan ooit!

door HENRI FAYAT

De "Leider" heeft een verkiezingsrede voor het mikrofoon van het N. I. R. gehouden.

"Volk en Staat" geeft er ons den tekst van.

Men is het stuk niet. Evenmin als de spreker van denzelfden man tijdens de V. N. V.-meeting van verleden Zondag te Brussel.

Men verwacht zich aan een strijd-kreet.

Het is een noodkreet dien men te hooren krijgt.

De "volksgevoelen" zijn blijkbaar in hun smalle schoentjes.

De vier vijanden van de redevoering zijn gewijd aan wanhoop verweren tegen de mokerlagen welke van alle kanten op het V. N. V. gevallen zijn om reden van zijn meer dan verdachte verhouding tot de tegenwoordige Duitse heersers.

Och, de "Leider" mag vertellen wat hij wil, maar Mr. Jan Timmermans, die in September 1938 als zijn wensch verkondigde dat de Vlamingen den

steun van Duitschland zouden inroepen; de heer Leiridan, die de hoop uitdrukte dat Duitschland in een komende oorlog de overwinning zou behalen; de heer Ward Hermans, die telkenswenschen aan den Sudetenleider Krebs stuurde; zij zijn toch geen van allen afgekeurd door den heer Staf De Clercq; zij zijn toch allen zonder een uitzondering kandidaten van het V. N. V. bij deze wetgevende verkiezingen.

De verregaande vriendschappelijkheid van de leiders van V. N. V. voor Hitler-Duitschland vond zijn bevestiging in het feit dat Duitse ronselaars bij voorkeur langs de "onbeduidende" Vlaamsch-Nationalistische verbonden en niet langs de officiële diensten voor arbeidersbemiddeling in Vlaanderen naar werkkrachten kwamen zoeken.

Dat deze onverantwoordelijke vriendschap het V. N. V. schade moet berokkenen, hebben de gemeenteverkiezingen van Oktober j.l. bewezen. Deze verkiezingen zouden zelfs een werkelijke ramp geworden zijn voor de

Vlaamsch-Nationalisten, waren niet de Vlaamsche katholieken zoo kortzinnig geweest om in verschillende grote gemeenten, dank zij de beruchte concentratie, een aantal onverdiende zetels in de gemeenteraden en schepenenkolleges aan kandidaten van het V. N. V. te bezorgen.

De voordracht van den h. Borginon, uitdrukkend Vlaamsch-Nationalistische volkvertegenwoordiger, in het verbond van katholieke oud-studenten na de gemeenteverkiezingen gehouden, gaf die oorzaak, de "Deutschfreundlichkeit", van als uitlegging voor den achteruitgang van zijn partij.

Hij voegde er aan toe dat V. N. V. nu een "souridine" moest zetten aan de vriendschappelijkheid tegenover Duitschland.

Let wel op de woorden.

Niet breken, niet gedaan maken met de vriendschappelijkheid.

Alleen maar een "souridine".

De muzikanten weten wat een souridine is.

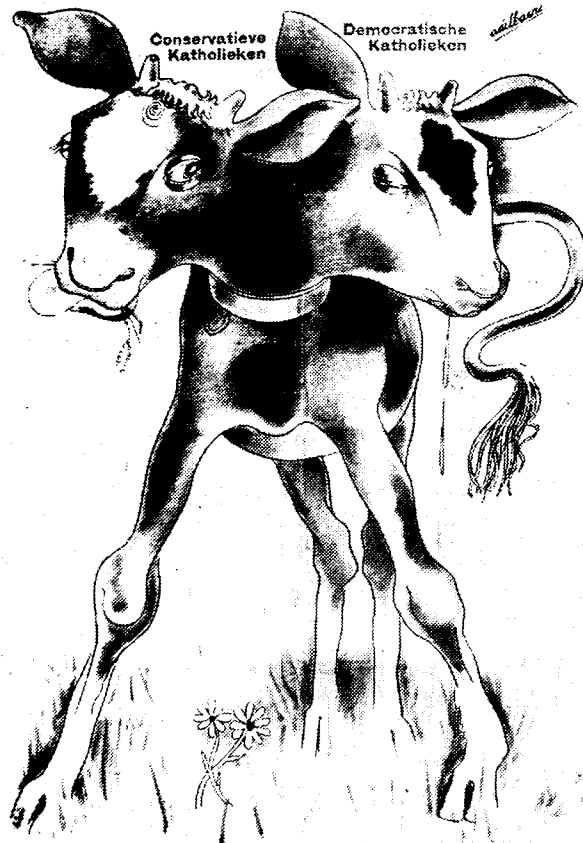
Het is een soort prop dat in den hoorn van blaasinstrumenten — liefst koperinstrumenten — geplaatst wordt om het geschal wat te dempen, echter niet om het lied stop te zetten, want hiervoor zou het volstaan dat men ophoudt te blazen.

De souridine wordt meestal gebruikt voor treurzingen, ten tekenen van rouw.

De heer Borginon, die de betekenis van de woorden kent die hij gebruikt, heeft blijkbaar geen anderen term dan deze gevonden om de nieuwe houding van het V. N. V. ten opzichte van Duitschland te typeren, zooals hij die wenschte.

(Zie vervolg blz. 2)

HET KATHOLIEK BLOK of het kalf met de 2 koppen

Demokratische katholieken zijn: flaminganten; tegen deflatie; tegen de blauwe jeneverpolitiek

Konservatieve katholieken zijn: franskiljons; voor deflatie; voor de blauwe jeneverpolitiek

Resultaat totale som:

0 nul!

Werp uw stem niet weg; stem voor de

SOCIALISTEN

De grote vluchten der Amerikaanse vlieg schepen

De Atlantic-Clipper vertrokken, terwijl de Yankee-Clipper zijn tocht vervolg

Het Amerikaans transatlantisch vliegtuig, Atlantic-Clipper, is met 38 passagiers en 14 leden der bemanning aan boord, opgestegen te Port-Washington met bestemming naar de Bermuden.

De Yankee-Clipper heeft zijn vlucht uit Baltimore voortgezet en is gisteren te 9 u. 15 te Horta op de Azoren opgestegen naar Lissabon.

Overstromingen in Hongarije

Tengevolge de overvloedige regens en ook door het snelle smelten van de sneeuw, veroorzaakt de noordelijke bijrivieren van den Donau, n.l., de Sajó, de Zagva en de Rima, erge overstromingen in de Hongaarsche vlakke.

Te Riazombat werden talrijke huizen door het water bedreigd. Te Hatvan en te Zagva begaven de dijken, zoodat een wijk van de stad moest ontruimd worden. Verscheidene spoorwegverbindingen werden verbroken.

Na de rede van Daladier

Rome en Berlijn nemen een afwachtende houding aan
De tekst van de Italiaansche nota van 17 December 1938 gepubliceerd

MUSSOLINI MOET EERST TERUGKEEREN...

Het Havas-agentschap verneemt uit Rome, dat het vertrek van Mussolini naar Calabrië op wijk, dat de fas-

cistische regering geen standpunt zal kiezen, ten opzichte van de rede van den h. Daladier, vóór den terugkeer van Mussolini, die tegen morgen, Zaterdag, te Rome verwacht wordt.
(Zie vervolg blz. 3)

Een ophefmakend dokument

De liberale partij vraagt de groote patroons haar loon voor haar uithongeringpolitiek

Een zeer interessant en ophefmakend dokument is in onze handen terechtgekomen.

Het was ons reeds opgevallen dat het, in tegenstrijd met sommige vorige kiesstrijden, deze maal de liberalen niet aan geld ontbreekt.

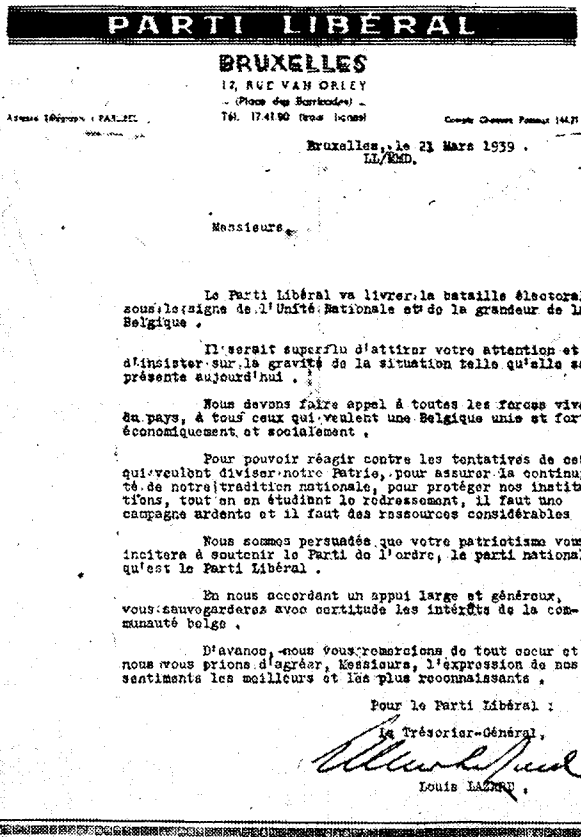
Wij konden vroeger dikwijls klachten uit hun eigen mond hooren. Allerlei liberale bladen konden slechts in leven worden gehouden tot wanneer de eene of de andere kapitalist er een persoonlijke zaak van maakte. In veel gevallen had de liberale partij zelfs geen behoorlijk lokaal meer.

Maar deze maal is 't iets anders. Ook de liberale vakbonden moeten hun part gekregen hebben, want ze doen goed hun best om hun leden voor de liberale uithongeraars te doen stemmen.

Door het dokument dat wij hieronder openbaar maken is het geheim opgehelderd. Daaruit blijkt dat de liberale partij geld gevraagd en ontvangen heeft van groote banken, nijverheids- en handelsondernemingen. Nu de beurs der kapitalisten gesloten blijft voor Rex, vragen de liberalen dat zij voor hun propaganda zou geopend worden.

De brief is natuurlijk opgesteld in den patriottischen pompierstijl, welke de liberale literatuur kenmerkt. Maar aangezien de kapitalisten niets geven zonder iets in ruil te krijgen, weten zij wel wat zij van de liberalen mogen verwachten. En wat zij verwachten is de deflatie of een uithongeringpolitiek voor de kleinen.

Ziehier het fameuze dokument:

(DE VERTALING: Mijnheeren, De liberale Partij zal den kiesstrijd leveren onder het teken van de Nationale Eenheid en van België's grootheid. Het ware overbodig uwe aandacht te vestigen en aan te dringen op de erghheid van den toestand zooals deze zich thans voordoet.

Wij moeten beroep doen op al de levende krachten van het land, op al degenen die een eensgezind en kloek België willen, economisch en sociaal.

Om te kunnen weerstand bieden aan de pogingen van degenen die het Vaderland willen verdeelen, om de voorzetting onzer nationale traditie te verzekeren, om onze instellingen te beschermen en de heropbeuring bestudeerende, zijn een heftige strijd en aanzienlijke inkomsten noodig.

Wij hebben de overtuiging dat uwe vaderlandsliefde er u zal toe aanzetten uw steun te verleenen aan de Partij van de orde, de nationale partij welke de Liberale Partij is.

Door ons uw breeden en milden steun te verleenen zult gij met zekerheid de belangen van de Belgische gemeenschap vrijwaren.

Wij danken u bij voorbaat van ganscher harte en bidden, enz.)

Het nummer van de postcheckrekening staat bovenaan den brief.

Wij zijn zeker dat de kapitalisten die op de liberale banken zeten van Kamer en Senaat zich niet zullen laten zoeken om het rantsoen in de deflatie te betalen.

De groote bazen zitten in den Senaat. Wij pikken er een uit. Degene die ons het eerst onder de handen valt is de Gentsche (voor zoover de Gentsche liberale partij geen succersaal is van de liberale suikerfabriek van Moerbeke, natuurlijk) liberale senator Maurice Lippens.

Ziehier waar ge dien meneer kunt vinden als hij niet in den Senaat is. En natuurlijk alleen om « UNE BELGIQUE UNIE ET FORTE » te dienen:

BEHEERDER van de « Société financière des sucres » (Finasuc);

VOORZITTER VAN DEN BEHEERRAAD van de « Centrales électriques des Flandres et du Brabant »;

BEHEERDER-AFGEVAARDIGDE van de « Compagnie immobilière Le Zoute »;

VOORZITTER VAN DEN BEHEERRAAD van de « Compagnie du Lomanj et du Lualaba »;

BEHEERDER van de « Compagnie belge Lloyd royal »;

VOORZITTER VAN DEN BEHEERRAAD van de « Compagnie d'Elevage et d'Alimentation du Katanga »;

BEHEERDER van de « Société auxiliaire industrielle et financière des Grands Lacs africains » (Auxilacs);

BEHEERDER van de « Société d'Electricité de Rosario ».

Iemand die zooveel werk heeft is natuurlijk tegen de werklozen en tegen den achturedag en is van oordeel, dat de loonen en de pensioenen moeten verminderd worden.

En 't is om die belangen te dienen, dat de liberalen, onder het voorwendsel van de zaak Martens, het land in rep en roer hebben gesteld.

DE 6 GEBODEN VAN DEN KIEZER

1. Zorgen dat hij niet te laat komt.
2. Voorzien zijn van zijn kiesbrief en zijn eenzelveidskaart.
3. In het kieshokje niet zenuwachtig zijn.
4. Op de beide stembrieven — de witte voor de Kamer en de roze voor den Senaat — het wit bolletje onder het NUMMER DER SOCIALISTISCHE LIJST zwart maken.
5. De stembrieven vooral niet bevuilen.
6. Na zijn stem uitgebracht te hebben, de stembrieven in afzonderlijke bussen steken.

ED. DALADIER gekiekt tijdens zijn radiorede.

Hierover weet de „Leider“ maar een woord te zeggen: zelfregering, zonder dat men verneemt welke duidelijke teekenis hieraan moet gehecht, en onder dat ons gezegd wordt op welke wijze dit zal bereikt worden.

Voorwaar, een poovere rede.

Henri FAYAT.

er waren, zei men ons, dat het door	A.B.O. wel een degelijke en intere-	Zw.terland	6.67
en IJ gebouwd was.	sante weckillustratie is. Ze is tevens	Italië	156 32
— Ja... dat is mogelijk... maar in	de goedkoopste en de schoonste van	Stockholm	7.17
de twee jaar tijds heeft alles zich	Vlaanderen. Prijs : 1,25 fr. (kostelooze	Cslo	6.99
verderubeld.	ongevalenverzekering).	Koenhagen	6.21

handelde radio-rede, een pascus die
boekdeelen spreekt :
«De Vlaamsch-Nationalisten waren
dezen die nooit aan ophefing t'gen
Duitsland hadden meekedaan. Zij
b'teekens hieraan moet geneem
zonder dat ons gezegd wordt op welk
wijze dit zal bereikt worden.
Voorwaar, een poovere rede.
Henri FAYAT.

handelde radio-rede, een pascus die
boekdeelen spreekt :
«De Vlaamsch-Nationalisten waren
dezen die nooit aan ophefing t'gen
Duitsland hadden meekedaan. Zij
b'teekens hieraan moet geneem
zonder dat ons gezegd wordt op welk
wijze dit zal bereikt worden.
Voorwaar, een poovere rede.
Henri FAYAT.

DE VREESELIJKE ONTPLOFFINGSRAMP TE HERSTAL

Tragische tooneelen -- Het deskundig onderzoek -- De lijken aan de familie teruggeschonken

DE PANIEK

Nadat de ontploffing had plaats gehad, ontstond, zoals heel begrijpelijk, een ware paniek onder de arbeiders der fabriek. Degenen die de ramp waren ontvongen, dwaalden als waanzinnig over de uitgestrekte binnenplaats, de klederen gansch verhaald en verscheurd, het gelaat zwart van het poeder en hun angst uitgesproken.

Doch de overs en wisten de arbeiders tot bedaren te brengen en hen te bewegen met hen de reddingswerken, de opsluitingen naar hun ongelukkige werkgelaten die onder de puinen bedolven lagen, te beginnen.

Zoo heeft men den acht lijken ontdekt, gansch verminst en de ledematen uiteengerukt, zwart en onkennebaar, die men met alle moeite van onder de balken en ingestorte muren haalde.

De dokters uit den omtrek waren op het eerste bericht toegerust en bezochten ziele van de gekwetsten te verzorgen. De Rode Kruisverplegers en verpleegsters kwamen eveneens met hun materiaal en verzorgden de gewonden naar de gashuizen en klinieken.

Dat alles keken, van tusschen de ijzeren staven van het zware hek, in prangende ontroering, de bewoners van Herstal en omliggende gemeenten aan, welke op het vreeselijke nieuws waren toegeslagen en voor hun familieleden vreesden.

De brandweerlieden der fabriek had intusschen de vlammen kunnen doven. Anders ware de ramp der ontploffing wellicht nog vergezeld gegaan van een andere.

TRAGISCHE TOONELEN

Persoon die aan de reddingsoperaties hadden geholpen, waren uren na dien nog gansch van streek terwijl van het tragische en wrede dat ze meegemaakt hadden.

Men borg een man op wiens beide voorarmen als het ware afgeknaakt waren. Men droeg op 'n berrie een vrouw naar de gashuizen, waarvan de heren half was ledig gelopen, en die toch nog adem haalde.

Op een dak heeft men een menschenhoofd gevonden... Uit de puinen heeft men een halven vrouwenromp opgehaald. Enkele meter verder vond men het overge van het lijk, dat is de reit van het beken met een been eraan.

HET DESKUNDIG ONDERZOEK

De speciale inspectiedienst voor ont-

Een afschuwelijk verbrand slachtoffer in het hospitaal Château Rouge.

In China wordt verwoed gevochten

Een miljoen soldaten nemen deel aan den veldslag

Een zware veldslag woedt aan een front van 160 Km. tusschen de Kan en de Sul-rivieren. Geraamd wordt, dat hieraan een miljoen soldaten deelnemen.

De hoofdstad van Kianst, die jaren lang werd beschouwd als China's meest trotsche en rijkste stad, Nantjing is nu slechts een puinhoop.

Terwijl de Japanse troepen de stad binnenrukten, stak de Chinese achterhoede den brand in de strategisch belangrijke gebouwen, waarin

men vooraf ladingen dynamiet had gedeponeerd.

Nantjing, dat vroeger 1.250.000 inwoners telde, was geheel verlaten, en slechts enkele honderden uitgehongerde honden waren achtergebleven. De Japanse vliegtuigen, die over de stad vloegen, meelden, dat het centrum van de stad vrijwel verdwenen is. Ook de waterleiding is opgeblazen. De beroemde pagode van den gouden bai, die volgens de legende uit massief goud was opgebouwd, stortte eveneens in.

FEUILLETON « VOORUIT » NUMMER 73

MORDJE

door MAURITS DEKKER

— Daar kan ik toch niets aan doen, zegt Mordje wrontschuldigend.

— Neen, natuurlijk niet, antwoordt de boer. Niemand afzonderlijk is schuldig, maar heel lijke arm volk wordt daarvoor gestraft. Maar Israël is sterk, de Heer verlaat zijn uitverkorenen niet en daarom zullen de Joden ook deze. barren nood doormaan en zich weder ophieven, zoals het duizend maal is gegaan.

Een geleerde, een fijn mensch vindt Mordje, in Thyssens grote lichtblauwe oogen kijkend, een stuk goeds. Zonde, dat z'n o'man, die het zo goed weet en het goed met de Joden meent, zoo eenzaam in dit oude huis en in een verlaten wereld leven moet. Duidend van die boeren in de stad en Smoel z'n u het mischien nooit gewonnen hebben.

Mijn vader zaliger was o' koopman, zegt hij, kwam veel op het plateland en was een groot vriend van de boeren.

Thyssen knikt.

— Jullie zult wel honger hebben, zegt hij.

Heinz wijst op de pakken met brood, die zij bij zich hebben.

— Bewaar dat maar. Aan den overkant zullen jullie dat wel noodig hebben.

Als de sobere maaltijd van zwart brood met kaas en koffie geëindigd is, staat Albert op. Hij moet zoo vlug mogelijk weg en trachten wat van de verloren tijd in te halen. Een handdruk, nog een korten groet uit de kabine en dan verdwijnt de wagen. De boer heeft het vertrek verlaten en om hen heen is het stil.

— Daar zitten we nou, zegt Mordje.

— Ja, op het uiterste puntje.

— Zomaar ineens in een vreemde huis, vlak bij de grens. Wat een van tafel opstapelt voort bij zijn handen en mompelt geluidloos een kort gebed.

— Wij gaan!

Buiten is het diep-donker, hemel en aarde zijn egaal zwart en pas nadat zij eenigen tijd gelopen hebben, gelukt het Heinz en Mordje iets te onderscheiden. Boer Thyssen schijnt van de duisternis geen last te hebben en loopt met stevigen pas d'r.

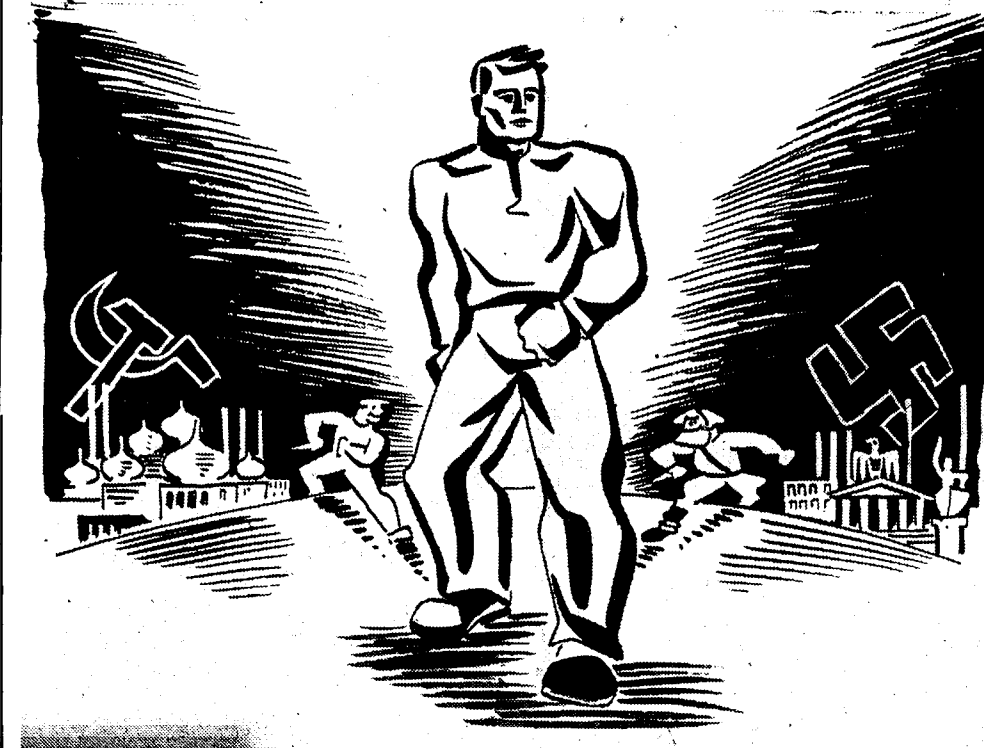
— Links, zegt hij, oppassen mannen, wij gaan van den weg af en nu mond hopen.

Zij loopen thans op zachten bodem en hun schreden veroorzaken een rit-selend geluid in het vochtige gras. Thyssens waarschuwing, dat zij zwelgen moesten beteekent dat zij de gevaarlijke zone bereikt hadden. Een paar maal blijft de boer staan, luistert even en gaat dan weder verder. Er gebeurt niets. Zou men dan zomaar tafel opstapelt voort bij zijn handen en mompelt geluidloos een kort gebed.

— Jullie bent er, fluistert Thyssen. Je bent hier al een paar honderd meter over de grens. Nu adoor maar recht-

FASCISTEN en KOMMUNISTEN

in een broederband vereenigd, vallen laffelijk de arbeidersklasse aan in haar levenspositie

Arbeiders, laat niet toe, dat uw weerstand tegen de deflatie gebroken wordt. Geen volksverarming! Werpt uw stem niet weg aan de verdeelers der arbeidersklasse.

Stem VOOR DE SOCIALISTEN!

DE REDE VAN DALADIER

De reacties in Europa

(Zie begin blz. 1) EN BERLIN MOET DE REDE NOG BESTUDEEREN...

Het Havas-agentschap verneemt uit Berlijn dat men in Duitse politieke kringen van oordeel is, dat de rede van president Daladier eerst nauwkeurig moet bestudeerd worden, vooraleer men een standpunt kan kiezen. Wat de Fransch-Italiaansche betrekkingen betreft, is men in de kringen van de Wilhelmstrasse de meening toegedaan, dat Italië het eerst zijn meening moet laten kennen.

Men noemt in die rede den zin over de ontgeloeking in verbond met het oprukken van de Duitse troepen in Tsjecho-Slowakije een « verkeerde opvatting » (!!) en wijst daarbij op de Berlijnse reis van oud-president Hacha, die het « Rijk verzoekt heeft Tsjecho-Slowakije d'r zin, bescherming te nemen, gezien de omstandigheden » (!!).

Tot laat in den nacht heeft een grote bedrijvigheid geheerscht in het ministerie van Buitenlandse Zaken, zonder dat men te weten is gekomen of deze bedrijvigheid verbond hield met d'r rede van den Franschen eerste-minister.

De « Deutsche Allgemeine Zeitung » schrijft: « Daladier heeft niet geantwoord; Frankrijk durft geen initiatief nemen » (!!).

De « Volkskischer Beobachter », het officieel orgaan van de nationaal-socialistische partij, is van oordeel dat Daladier zich bepaald heeft tot de verdediging van oude Fransch » stellingen en vooral den nadruk gelegd heeft op de waarde van het geschreven recht, van het bezit en van het verleden.

LONDEN AKKOORD

Naar aanleiding van de rede van eerste-minister Daladier, schrijft de « Daily Telegraph »:

Er is een bepaald punt waarop de vredeswil van de niet-aanrandende vijands tegenover hun even diepen, vij-

heidswil komt te staan. Frankrijk, Engeland, en de andere naties die denken zoals zij, zijn op dat punt gekomen. De waarschuwing van den h. Daladier zal door iedereen gehoord worden in led' n vrij land, en zelfs door velen in de landen die niet meer vrij zijn.

De « Times » schrijft: De h. Daladier heeft gesproken als iemand die vertrouwt op zichzelf en op zijn land. Zijn rede was zoowel een tegenstelling als een antwoord op de rede van Mussolini. Hij sprak geen

Een ontplofbare gangster in Amerika opgespoord

De Amerikaansche politie van Kansas maakt thans jacht op een gevaarlijk heerschap een « menselijke dynamietbom ». Deze man heeft onder zijn hemd twee staven dynamiet verstopt en twee slaghoedjes, die door middel van een batterij tot ontploffing kunnen worden gebracht.

Van de aldus ontstane « ontplofbareheid » maakte hij gebruik om een bank te rooven te Okanite. Hij slaagde erin in een bank zulk een indruk te maken op den kassier, door de mededeeling dat hij enkele staven dynamiet bij zich droeg, die door één enkele beweging zouden kunnen ontploffen, dat hij zonder veel moeite een bedrag van 4860 dollar loskreeg.

Hij sloeg daarna op de vlucht, doch de politie is hem reeds op het spoor. Hij is het laatste gezien op weg naar Nebraska. Het laat zich evenwel aanzien, dat de aanhouding met eenige moeilijkheden zal gaan.

De politie blijftbaar reeds overtuigd is. Zij heeft althans de waarschuwing uitgegeven, dat het gelijk zou staan met zelfmoord, wanneer men zich in de nabijheid van een man waagt.

door loopen, ongeveer een kilometer nog. Als julle op den betonnen weg komen, links afslaan. Verplicht blijft en zoolang julle in de nabijheid van de grens bent, de menschen ontwijken. God zegene julle.

Even haast Mordje een harde, cellig hand de zijne drukt.

— Dank je, hoort hij Heinz zeggen. Dan verwijderd Thyssen zich en spoedigt is het zachte geluid van zijn voetstappen niet meer te hooren.

Zij loopen door, rechtuit, nu naast elkaar. Een kilometer, duizend meter, daarover behoeven zij niet langer dan een kwartuur te doen. Maar hoe lang is een stuk van duizend meter en hoe lang duurt een kwartuur in deze inkt-zwarte duisternis? En hoe kan je na-gaan of je rechtuit loopt, als je niet weet of je de volgende schrede precies in rechte lijn na de vorige zet.

— Waar blijft die weg dan? vraagt Mordje eindeloos.

— Die weg komt wel. Wij loopen in de goede richting.

— Dat weet ik, wij loopen rechtuit. Prachtig land hier. Heb jij geweten, dat het hier z'n o'moel was? Als ik niet wist, dat ik in het buitenland ben, zou ik zweren, dat we naar het concentratiekamp teruggaan.

Teruggaan, denkt hij. Hij blijft staan en trekt Heinz aan zijn jas.

— Heinz, bij mijn gezond, ik heb een draaierig gevoel. Als wij nu eens niet rechtuit loopen, maar in een cirkel rondraiden. Dat gebeurt toch wel meer met menschen die in het donker rondwalen. Als dat waar is, Heinz, dan zijn we misschien al weer over de grens teruggegaan.

Heinz lacht.

— Maak je maar geen koporg. Wij loopen in de goede richting. Ik voel de wind nog altijd aan mijn rechterhand.

vlammend » woorden om de heerlijkheid van den strijd te vieren, maar zijn kalm betoog steunde op de zekerheid der overwinning van den arbeid en den vrede.

DE TEKST DER ITALIAANSCHENOTA VAN 17/12/38

Zoals eerste-minister Daladier het aankondigde, heeft de regering den tekst, openbaar gemaakt van den brief, die graaf Ciano, Italiaansche minister van Buitenlandse Zaken, den 17n December 1938 tot den Franschen ambassadeur te Rome richtte.

De Italiaansche regering beroept zich in de eerste plaats op het feit, dat de Fransch-Italiaansche akkoorden van 7 Januari 1935 niet bekrachtigd werden.

Daarna wordt betoogd, dat de akkoorden steunden op 3 paalde vooropgestelde punten, welke feitelijk nooit verwezenlijkt werden.

Italië stelde inderdaad toe in aanzienlijke toegenomen, met betrekking tot de rechten van de Italianen in Tunis en tot de rechten voortvloeiend uit h't pakt van Londen van 1915, mis een bepaalde houding van Frankrijk.

ten overstaan van de noodzakelijke uitbreiding van Italië in Oost-Afrika.

De houding van Frankrijk inzake het Ethiopisch gevecht was echter het tegenovergestelde. Dit bewijzen de gebeurtenissen sinds 1935.

De akkoorden van 7 Januari 1935 zijn aldus zinloos geworden, en kunnen dus niet meer bekrachtigd worden als nog van kracht zijnde.

Zij zijn zelfs door de gebeurtenissen voorbijgestreefd.

De oprichting van het Italiaansche keizerrijk heeft nieuwe rechten en nieuwe levensbelan en geschied. Daarom kunnen de Fransch-Italiaansche betrekkingen niet meer gegrondvest zijn op de akkoorden van 1935. Zij moeten aan een nieuw onderzoek onderworpen worden.

(Zie vervolg blz. 5)

De spanning tusschen Polen en Duitschland

Groote Duitse troepenbewegingen langs de Poolse grens

Duitsche druk op minister Beck teneinde niet naar Londen te gaan -- Dringende bijeenkomst van het Britsche kabinet

De « News Chronicle » maakt melding van geruchten, volgens welke groote Duitse troepenbewegingen langs de Poolse grens plaats hebben tusschen Berlijn en Frankfurt aan den Oder.

De te dwarsen troepen zijn zo vol met gemotoriseerde eenheden en vrachtwagens, die infanterie-troepen vervoeren. Deze troepenbewegingen geven den indruk van uitgebreide militaire operaties, ondanks de bewaamheid van de Duitschers voorbereidende maatregelen te verborgen.

WORDT BECK NAAR BERLIJN GEROEPEN?

Een speciale verslaggever van de « News Chronicle » acht het waarschijnlijk, dat Hitler « morgen » wordt geroepen naar Berlijn te komen teneinde met hem in de Duitse hoofdstad het vraagstuk van de « geplaatste » Duitse minderheden in den Poolsch-Grondwet van Tsjecho-Slowakije te bespreken. Hitler is zulk een bespreking belangrijker dan het vertraagde plan der democratische mogendheden om te n Duitschland een blok te vormen en waarvoor Beck naar Londen is uitgezonden.

Kolonel Beck zou in dat geval te Berlijn een zelfde positie innemen als president Hacha van Tsjecho-Slowakije, als de Litauische minister van Buitenlandse zaken Urbsys. Genoemde Kolonendependent verwacht niet, dat Duitschland de oude list zal gebruiken om Litauen eenvoudig aan Polen cadeau te doen.

Berlijn wenscht zich zelf van Litauer meester te maken, benadrukt denkt niemand, dat het bij de Duitse aanspraken op den Corridor zal blijven.

DUITSCH PROTEST VAN DE HAND GEWEZEN

Minister Beck heeft het Duitse protest inzake de slechte behandeling van de Duitse minderheid van de hand gewezen. Kolonel Beck deelde den Duitse ambassadeur nog mede, dat hij geen sprake was van « echte beha » line, zoodat hij niet verder op deze kan insaan.

ALLE PARTIJEN ACHTER DE REGERING

De vroegere eerste-minister van Polen, Witos, de leider van de landbouwerspartij, sedert 1933 in ballingschap leefde, is naar Polen teruggekeerd, teneinde zijn steun te verlenen aan het plan om alle partijen achter de regering te scharen.

Aan de grens werd Witos in hechtenis genomen, daar hij officieel nog steeds vernomen is. Men verwacht echter, dat hij binnen twee of drie dagen in vrijheid zal worden gesteld.

Te Warschau heeft de leider van de regering, generaal Sikorski, een rede uitgesproken, waarin hij verklaarde dat Polen over voldoende wapens beschikt om er allen mee te voorzien, die de eer en het land willen verdedigen.

Alle fabrieken voor vliegtuigen en munitie in Po en werken thans 24 uur aan één stuk. Met meer dan een miljoen mannen onder de wapenen en met vele vrouwenorganisaties meent de regering, dat thans alle krachten van het volk ondergeschikt moeten worden gemaakt aan de bevoorrading van het leger.

POLEN ZAL MET EEN KRACHTIG « NEEN » OP EVENTUELE DUITSCHE EISCHEN ANTWOORDEN

De parlementaire club van het kamp der nationale eenheid heeft te Warschau een bijeenkomst gekend, waarin de maarschalk van den senaat, kolonel Medzymski gesproken heeft. De vergadering was geheim, zoodat niet bekend is, wat er werd verhandeld. Volgens niet-officiële mededeelingen van personen die bij de bijeenkomst hebben bijgewoond, heeft Medzymski zijn toehoorders te verstaan gegeven, dat, hoe wel Duitschland geen eischen had gesteld, eischen van die zijde te verwachten waren en dat Polen daarop antwoorden met een krachtig « neen ».

DEED VAN RIBBENTROP BEPAALDE VOORSTELLEN INZAKE DANZIG?

In Poolsche politieke kringen ontken men het bestaan van bepaalde Duitse voorstellen inzake Danzig en de goederenverkeer door den Poolschen gang. Men is evenwel de meening toegedaan dat de Duitse minister van Buitenlandse Zaken, von Ribbentrop, onlangs voorstellen gedaan heeft aan den Poolschen ambassadeur te Berlijn; maar de Poolsche regering

Erge zedenzaak te Sart-Dames-Avelines VIJF AANHOUDINGEN

Sedert eenigen tijd houdt het parket van Nijvel zich alhier bezig met een ernstige zedenzaak.

De slachtoffers zijn allen jongens van ongeveer 15 jaar oud.

Totnogtoe werden reeds zeven aanhoudingen gedaan, waarvan er vijf behouden bleven.

Het is een uitgesloten d't d're zaak nog uitbreiding zou nemen.

Geheimzinnige vergiftigingszaak te Flémalle-Haute EEN VERDACHT AANGEHOUDEN

Zekere Louis Renkin, te werk gesteld in een fabriek te Flémalle-Haute zakte plots neer terwijl hij een boterham met kaas at. Uit het onderzoek bleek dat de arbeider, de 40-jarige Louis Renkin, vergiftigd werd door strychnine. De man woont met zijn vrouw, de 28-jarige Bertha Binet, te Verlaine.

De 29-jarige Arnold Houbaert, werkend in dezelfde fabriek, woonde bij de echeligen Renkin in.

Deze had vorige dag strychnine gekocht om een hond te doden, die reeds dagen lang rond zijn kippenhok zwierf.

Na gegeten te hebben ging Houbaert weg. Na de eetstapelen de beide mannen te hebben klaargemaakt ging de vrouw naar bed. De boterhammen van Arnold Houbaert waren gesmeerd met wrongel. De kleur van het zeldboek gewikkeld. De kleur van het zeldboek was echter verschillend, zoodat er geen mogelijkheid bestond zich te vergissen.

Vrouw Renkin, verlaide aan de onderzoekers dat zij niet wist dat haar man strychnine had gekocht.

Arnold Houbaert, die ook werd onderhouden, gaf zoo'n vervaarde antwoord dat de onderzoekers hem aanhield onder beschuldiging van vergiftiging.

Het onderzoek wordt voortgezet.

Het nieuw station wordt te Brugge geopend

Het is dus morgen Zaterdag dat het nieuw station te Brugge geopend wordt. Voor de stad Brugge betekend dit niet alleen een mijlpaal in haar streven maar ook al dat het economisch leven van de stad aanzienlijk verplaatst.

De stad, die door de oude spoorlijnen letterlijk in twee helften gesneden werd en veel last ondervond aan een aantal overwegen, zal daarvan in de nabije toekomst verlost zijn. De foto toont een zicht op de ingangshall in modernen stijl. De muren werden met groote schilderijen verlicht van de hand van kunstschilder René De Pauw. Het stelt een typisch panorama voor van het Vlaamsche land, dat door den schilder zelf betiteld werd « Mijn landekyn ter eere ».

zou geweigerd hebben deze te bespreken, onder stilzwijgenden militairen druk.

Men heeft den indruk, dat de Poolsche regering er in zou toestemmen, het vraagstuk van Danzig en van de gaag te bespreken, maar enkel en alleen op gelijken voet. De gedeeltelijke mobilisatie heeft aan Polen vertrouwen geschonken in zijn vermogen, weerstand te bieden aan een onrechtvaardige drukking.

DRUKKING OP BECK, OPDAT HIJ NIET NAAR LONDEN ZOU GAAN

Volgens inlichtingen uit goede bron zouden Polen, Roemenië en Zuid-Slavie nog aarzelen om zich aan te sluiten bij een gemeenschappelijke Engelsch-Fransch-Russische verklaring, vooral omwille van Rusland. Wat meer bijzonder betreft, is men in Londensche diplomatieke kring van vrede, dat Duitschland geenszins zinnens is geweld te gebruiken tegenover Polen, maar slechts dat land wil bang maken, opdat kolonel Beck, de Poolsche minister van Buitenlandse Zaken, zijn voorgenomen reis naar Londen zou verzaken.

(Zooals men weet, wordt Beck Maandag of Dinsdag te Londen verwacht. Red.)

DE DUITSCHE PERSKAMPANJE TEGEN POLEN

De Duitse persdienst gaat voort met te gewagen van uitsluitingen tegen de Duitschers in Oostelijk Opper-Silezië. Te Rybnik zou een groep Polen Duitse leden van een jeugd-groep opgejaagd hebben, omdat zij witte kousen droegen, wat in Polen beschouwd wordt als een Duitse ken-teeken.

In een eethuis werden eveneens Duitschers aangerand en in talrijke herbergen deden zich incidenten voor.

HET BRITSCHE MINISTERIE DRINGEND BIJGEKOMEN

De « Star » (Londen) meent, dat het kabinet onverwacht is bijeengetroffen door Chamberlain wegens de Duitse perskampagne tegen Polen.

De ministers zouden de maatregelen hebben beraamd, die Engeland zou moeten nemen in geval van plotselinge noodzakelijkheid.

Er wordt nog geen mededeling in het parlement voorzien, maar Frankrijk's vooraf op de hoogte moet gebracht worden.

In het Lagerhuis heeft Chamberlain aangekondigd, dat Maandag een debat over de buitenlandse aangelegenheden zal plaats hebben.

Hij kon den duur van het Paasch-verlof niet aanduiden, zoals anders normaal gebeurt.

Chamberlain heeft ontkennend geantwoord op de vraag van Mander (lib.) of hij het niet nuttig oordeelde een gemeenschappelijke actie te ondernemen, met de dominions en de bevriende landen, ten einde de grondstoffen thuis te houden, die noodig zijn voor de Duitse herbevoering.

Geheimzinnige vergiftigingszaak te Flémalle-Haute EEN VERDACHT AANGEHOUDEN

Zekere Louis Renkin, te werk gesteld in een fabriek te Flémalle-Haute zakte plots neer terwijl hij een boterham met kaas at. Uit het onderzoek bleek dat de arbeider, de 40-jarige Louis Renkin, vergiftigd werd door strychnine. De man woont met zijn vrouw, de 28-jarige Bertha Binet, te Verlaine.

De 29-jarige Arnold Houbaert, werkend in dezelfde fabriek, woonde bij de echeligen Renkin in.

Deze had vorige dag strychnine gekocht om een hond te doden, die reeds dagen lang rond zijn kippenhok zwierf.

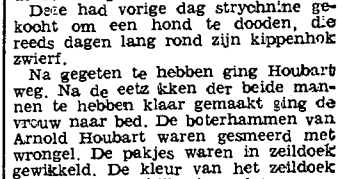
Na gegeten te hebben ging Houbaert weg. Na de eetstapelen de beide mannen te hebben klaargemaakt ging de vrouw naar bed. De boterhammen van Arnold Houbaert waren gesmeerd met wrongel. De kleur van het zeldboek gewikkeld. De kleur van het zeldboek was echter verschillend, zoodat er geen mogelijkheid bestond zich te vergissen.

Vrouw Renkin, verlaide aan de onderzoekers dat zij niet wist dat haar man strychnine had gekocht.

Arnold Houbaert, die ook werd onderhouden, gaf zoo'n vervaarde antwoord dat de onderzoekers hem aanhield onder beschuldiging van vergiftiging.

Het onderzoek wordt voortgezet.

Het nieuw station wordt te Brugge geopend

Het is dus morgen Zaterdag dat het nieuw station te Brugge geopend wordt. Voor de stad Brugge betekend dit niet alleen een mijlpaal in haar streven maar ook al dat het economisch leven van de stad aanzienlijk verplaatst.

De stad, die door de oude spoorlijnen letterlijk in twee helften gesneden werd en veel last ondervond aan een aantal overwegen, zal daarvan in de nabije toekomst verlost zijn. De foto toont een zicht op de ingangshall in modernen stijl. De muren werden met groote schilderijen verlicht van de hand van kunstschilder René De Pauw. Het stelt een typisch panorama voor van het Vlaamsche land, dat door den schilder zelf betiteld werd « Mijn landekyn ter eere ».

(Vervolg).

Het filmleven

NIEUWE FILMS

Achter den gevel - Louise De arme millionnaire Een man is verdwenen

Michel Simon in «Achter den gevel»

De jongste film van Yves Mirande — «Derrière la Façade» (Achter den Gevel) — wijst er op, dat prenten als «Het Balconnetje» en «Où se cache-t-on?» de scenaristen danig hebben beïnvloed. De wijze volgens welke in één enkele film een aantal gevallen haast simultaan worden behandeld, werd ook door Yves Mirande toegepast in zijn «Derrière la Façade». Het uitgangspunt van het gebeuren ligt in den geheimzinnigen moord, gepleegd op den persoon van de eigenares eener flatwoning. De politie spoort den dader op in de flatwoning, en zoodoende wordt het leven van talrijke bewoners van het gebouw der misdaad even onafschrikkelijk ontzinkt. Eenieder schijnt tenslotte wat op het geweten te hebben: de dienstmeisje, een diefstal van klein formaat te zijn; de voorzitter van het beroepshof, hantert er ongehoorde betrekkingen op na met een d-mis en onverschillig zoodoende het geluk van zijn gezin; de goochelaar die zich kunstenaar waant stelt het ook al niet uitsteking met zijn gade; een oud kleptomane betogt dat hij ondanks alles een eerlijk man is, daar hij niet verantwoordelijk kan geacht worden voor zijn kleptomane afwijkingen; de jonge bankbediende heeft een paar duizend frank ontvreemd om zijn meisje, wier vader sinds langen tijd bedragerig is, uit den nood te helpen; het vriendinnetje van een befaamd politicus houdt er bovendien nog een frische knaap op na, enz. Kortom: van buiten gezien, laat de flatwoning niet zo'n reeks kleine levensdrama's of gr-ppe afwijkingen vermoeden; achter den gevel echter wordt een vrijwel troosteloos levensbeeld zichtbaar.

De sentimentele noot wordt gezonden door een jong meisje, dat zich honderd procent voor haar zieken en blinden vader opoffert.

Dat het gebeuren vrij lang uitgesponnen wordt, is blijkbaar te wijten aan de zonderlinge opvatting van den politie-inspecteur die iedereen verdenkt ten einde uit de rij een geschikte keuze te kunnen doen.

Pas aan het slot der film zien wij den dader ontmaskerd. Het is niet de geringste verdienste der film, dat de toeschouwer ook maar geen oogmerk heeft kunnen vermoeden, dat de portier de eigenares om haar geld heeft vermoord.

De talloze ontwikkelingen van het onderzoek geven zelden aanleiding tot dramatische ontwikkelingen. Het geheel is ongetwijfeld als verstrooide schets bedoeld, en als dusdanig vrij aardig geslaagd. Op het thema schijn en werkelijkheid zou men in dit milieu wel stof hebben kunnen vinden voor meer diepgaande en zinniger zoektochten, doch de bedoelingen van Yves Mirande zijn te

eenenmale zoo gezellig, ook als hij zijn verhaal bij het melodrama doet aanleunen, dat men dit tekort aan werkelijke levenszinnigheid graag een paar uur wegdenkt, om zich vrijelijk te verkwaken aan de type-uitbeeldingen welke door een pleiad knapen filmspelers verdedigd worden, en waaronder die van Michel Simon en André Lefaur (de goochelaar en kleptomane) onweerstaanbaar vernemelijk mogen heeten. Wat de pleiad betreft, alleen de vermelding van de voornaamste vertolkers pleit reeds voor de allure en het karakter dezer film, die op zeer onderhoudende wijze een ondanks alles vaudevilles wereldje ironiseert. Lucien Baroux, Jules Berry, Erich von Stroheim, Gaby Morlay, Elvire Popesco, Betty Stockfeld, Simone Berriau, Jacques Dumesnil, C. Rette e.a.

Voor treffelijke mise-en-scène en vlotte beeldwisseling scheppen in «Derrière la Façade» een boeiende sfeer.

Abel Gance, waarvan men thans niet meer met zekerheid zeggen kan, dat hij ooit wat heeft bijgedragen tot de kernwaarden der filmkunst, heeft zich andermaal voor een be-

andermaal weigerachtig en verboden haar den omgang met Julien. Tijdens een heftige twist-scène, maakt de vader zich ongemeen boos, en jaagt Louise de deur uit. Gekweld door dit pijnlijk optreden van haar ouders, doch onweerstaanbaar aangetrokken door den levensroos van Parijs, loopt zij in den nacht, naar Julien tegemoet...

Filmisch zijn bepaalde tooneelen uit de film wel enigszins te waardeeren: b.v. de kroning van Louise als koninginnetje van Montmartre, evenals de beeldkundige suggestie van wat men in het opera-genre het koor pleegt te noemen.

Het vckaal gedeelte der film kan men best waardeeren als men even de oogen dicht knijpt. Grace Moore, Georges Thill en André Pernet, zingen fraai de overspannen en niet zelden ongemakkelijk geworden melodramatische of onstijl-romantische muzikale phrases, zij akteeren in opera-stijl, m.a.w. haast ongemakkelijk.

In de nevenbezetting vertolken GINETTE LECLERC en LE VIGAN levendige types.

Gaby Morlay in «Achter den gevel»

ten op «De Zonderlinge heer Deeds» en «Mevrouw en haar Zweren» tot in het oneindige zal vernieuwde worden. Alleszins gaat het in «De Arme Millionnaire» om het dochtertje van een schatrijk man, Joan geheeten, dat de weelde ontvlucht om een avontuurlijke levende te beginnen. Zij wordt vriendinnetje van een jongen, die haar binnendoel in het grofwarenhuis waar zij werkzaam is, Jammeregen, is een journalist haar op het spoor gekomen. Ten einde een sensationele reportage te kunnen schrijven over de huizen van de arme millionnaire, tracht hij de gunst van beide meisjes te winnen, en verliet meteen op Joan. Achteraf ziet hij af van zijn journalistiek plan; doch zijn hoofdredacteur denkt er anders over en publiceert de openstaande steekproef, die tot vermakelijke ontwikkelingen aanleiding geeft, vooral daar die snoezige Peggy zoo dolzinnig tekeer gaat.

Dan is het de guldige Peggy die een list bedenkt om de twee verliefden samen te brengen op een eiland waar een dominee hen opwacht om ze in eer en deugd te trouwen. Joan meent dat zij op het eiland geroepen werd om de verontschuldiging van den knappen journalist te aanvaarden, terwijl deze laatste optimistisch hoopt dat Joan hem onbonden heeft uit louter heimwee. Dientengevolge ontstaat nog vóór het huwelijk een instabiele steekproef, die tot vermakelijke ontwikkelingen aanleiding geeft, vooral daar die snoezige Peggy zoo dolzinnig tekeer gaat.

Alles bij elkaar: een onderhouden komedie met niet onaardige gags, welke voortnamelijk door Peggy (P. Kelly) met brio vertolkt worden, wij Frederik March zonder al te veel overstijgende journalistentype uitbeeldt en Virginia Bruce het vermakelijke pleit wint, evenwel in den

Tooneel uit de Fransche film «Achter den gevel», met Erich von Stroheim, Betty Stockfeld en Aime Clarion

schaduw van Fatsy Kelly. Buitendien wordt de pret op peil gehouden door Allen Mombay en Pallette die evenzeer zichzelf als den toeschouwer schijnen te amuseren.

«De Arme Millionnaire» van Norman MacLeod kenmerkt een vlot gemonterde hndeling, in het raam van een solide vakmanschap. De gelijk-nis met voorgaande exemplaren van het genre, noch de herhalingen te na gesproken, is de prent althans in dezen zin geslaagd: de toeschouwer kan zich bij de voorstelling gezellig verstrooien, zonder meer.

Ongeveer in denzelfden toonaard verhaalt «Een Man is verdwenen» van een rijken jongeling die door zijn grootmoeder gevangen gehouden wordt in een weelderig leven. Hij mag zelfs het domein van het kasteel niet verlaten. Inmiddels spant hij zich in om een kampioen van het atletisme te worden. Een kwiek meisje komt hem uit zijn afzondering redden.

Gérard en Mona vluchten samen. De grootmoeder laat het gevalletje niet onverlet en stuurt er de politie op af. Daarna volgt de tijdelijke scheiding. De rijke jongeling zoekt een onderkomen in een garage, waar hij als het stielde van een mechanicien aanleert. Mona echter is spoorloos verdwenen. Zij heeft overigens inmiddels vernomen dat Gérard verloofd was. Vandaar een pijnlijk misverstand, dat alleszins via niet na te vertellen ontwikkelingen bekoorlijk uit den weg wordt gerund en opgelost in een happy-end-huwelijk.

Men kan tot in den treure verhalen dat eorijge films in Hollywood knidig gebouwd werden. Men ziet er honderd of twee... de vork zit altijd op dezelfde boite in den steel. Ontspanning, louter ontspanning. Errol Flynn, John Blondell, Hugh Herbert, May Robson e.a. vertellen met zwier. De dialoog is niet zelden geestig: een vuurwerk van stekelige gezegden: s.m.s. De mise en scène van Curtiz boeit het oog met levendige beeldwisseling en niet minder met enkele verrassende vondsten.

W. R.

FILMSNIPPERS

EDWARD G. ROBINSON ALS PAUL GAUGUIN

«The Moon and Sixpence», een van W. Somerset Maughams eerste en meesgelezen romans wordt door Warner Bros. met Edward G. Robinson in de hoofdrol, verfilmd.

«The Moon and Sixpence» beschrijft het leven van den grooten Franschen schilder Paul Gauguin op de Zuidzee-eilanden.

De duur van deze film bedroeg plus minus 7 minuten en bij deze gelegenheid werd de eerste film-kus opgenomen.

De bekende scenarist Milton Krims is reeds bezig met het omwerken van het originele verhaal van Fritz Korner, getiteld «Memory of a Hero». In «Beethoven» zal Paul Muni den grooten komponist beelden op den leeftijd van 37 jaar. In deze op groote schaal te vervaardigen film zal hoofdzakelijk zijn geloof in democratie en in de onsterfelijkheid der muziek naar voren worden gebracht.

HET LEVEN VAN DILLINGER

De levensgeschiedenis van den beruchten Amerikaanschen misdadiger John Dillinger, die een paar jaar geleden na lange vervolgingen werd gedood, zal over eenige maanden in Hollywood worden verfilmd. James Cagney en George Raft, die thans de hoofdrollen spelen in de film «Each Dawn I See», zullen ook aan deze film weer samen medewerken. Raft als de misdadiger en Cagney als Melvin Purvis, de «G-men» die een einde aan Dillingers optreden maakte. De film zal den titel «John Dillinger, Outlaw» dragen.

De enige reden, waarom er geen echte exemplaren gebruikt worden, is dat deze niet zoodanig ontworpen zijn, dat zij en aan de passagiers en aan de camera-men plus assistent en eventueel ook nog aan den regisseur plaats kunnen bieden.

De achterbank van een sedan is DE aangewezen plaats voor een liefdes-scène, maar de ruimte voorin den wagen, de plaats, waar zich anders de motor bevindt, wordt altijd ingenomen door de camera-menschen.

Aldus wordt in de studio gewerkt. Maar het is geraadzaam niet alles uit te leggen, want: tenslotte zou de toeschouwer achter elk filmbild de technici wel zien staan... en dat zou het filmspektakel heel wat minder suggestief maken.

DE EERSTE FILM-KUS

De vijf-en-zestigjarige Charley Chaplin mag zich er inderdaad op beroemen dat hij en zijn vrouw, Anna Chance, het eerste paar was, dat 43 jaar geleden de eerste film-kus op de celluloid-strook lieten vastleggen.

In 1869 traden hij en zijn vrouw in een kort stuk, getiteld «Above the Limit» in het Keith Union Theatre te New York, op. Onder regie van Walter McCutcheon werd dit stuk op het dak van Hackett en Carhart opgenomen. Het werd een Biograph-Microscope productie.

De duur van deze film bedroeg plus minus 7 minuten en bij deze gelegenheid werd de eerste film-kus opgenomen.

Grappewin heeft vele herinneringen en zou graag een gedeelte van zijn spaarpenningen voor een copie van deze 43-jarige oude film over hebben.

ACHTER DE SCHERMEN VAN DE FILM-STUDIO

Er is niet één buitenszige vraag, die de mannen van de «prop-shop» doet schrikken. Een 16de eeuwse kanon wordt door hen even gemakkelijk vervaardigd als een moderne 20ste eeuwse cocktail-bar stoel.

Ook wordt hun tijd vaak te beslag genomen met het vervaardigen van halve booten, achterstukken van automobielen en linkerzijden van Pullmanwagens en bagage-rijtuigen. Bij voorkomende gelegenheden varen hun varen b.v. het maken van het middelste deel van een onderzee-boat, de chauffeurs-plaats van een taxi of den rug van een galopperend paard, welk laatste gebruikt wordt voor truck-doelinden.

Zij bouwen een gekraakt vliegtuig op het strand van Pensacola ten behoeve van de grote vliegfilms, daar de Marine kort en bondig weigert, een van haar vliegtuigen opzettelijk te laten verongelukken.

Maar hoofdzakelijk houden zij zich op met onderdelen van booten, halve automobielen en stukken van vliegtuigen; deze stukken moeten echter technisch tot in elk detail in orde en verantwoord zijn.

De enige reden, waarom er geen echte exemplaren gebruikt worden, is dat deze niet zoodanig ontworpen zijn, dat zij en aan de passagiers en aan de camera-men plus assistent en eventueel ook nog aan den regisseur plaats kunnen bieden.

De achterbank van een sedan is DE aangewezen plaats voor een liefdes-scène, maar de ruimte voorin den wagen, de plaats, waar zich anders de motor bevindt, wordt altijd ingenomen door de camera-menschen.

Aldus wordt in de studio gewerkt. Maar het is geraadzaam niet alles uit te leggen, want: tenslotte zou de toeschouwer achter elk filmbild de technici wel zien staan... en dat zou het filmspektakel heel wat minder suggestief maken.

EEN POLITIEKE ENGELSCH FILM

Nadat de meeste groots Amerikaanse filmmaatschappijen Metro-Goldwyn-Mayer, Paramount, Columbia, 20th Century-Fox, Warner Brothers — tot de vervaardiging van films in Engeland hebben besloten en de produktie voor een groot deel al in Engeland zijn begonnen, gaan nu ook de United Artists een deel van hun werkzaamheden naar Engeland verplaatsen.

De eerste film, die onder hun auspiciën in een Engelsche studio zal worden gemaakt, wordt ontleend aan een Engelsch toneelstuk, dat in 1910 vele maanden achtereen in het Wyndham's Theatre te Londen werd gespeeld. De titel luidt: «An Englishman's Boy» en de schrijver verschuold zich onder het pseudoniem «Een patriot». Later bleek, dat majoor Guy Du Maurier de auteur was. Het stuk behandelt de mogelijkheid der landing van vijandelijk troepen in Engeland en speelt zich af tijdens een politieke crisis, die veel op die van den tegenwoordigen tijd lijkt. De film zal onder regie van Albert de Courville worden vervaardigd.

HET PROCES VAN ELISABETH ALLAN

Over het algemeen gaan filmmenschen er niet gauw toe over, hun maatschappij een proces aan te doen. James Cagney werd er enkele jaren door van een goed kontrakt uitgesloten en Kay Francis kreeg bijna geen goede rollen meer. De studio's willen tot elken prijs het heft in handen houden.

De Engelsche filmspeelster Elisabeth Allan heeft het echter aangedurfd, de M. G. M. een proces aan te doen, omdat deze maatschappij de aan haar beloofde rol in de film «The Citadel» aan Rosalind Russell heeft gegeven. Elisabeth Allan kan het zich veroorloven, het ongemogen van een machtige maatschappij op te wekken, aangezien haar echtgenoot rijk is. Zij eischte op grond van het feit, dat ze door het passeren groote schade leed, uit het oogpunt van publiciteit, een belangrijke som geld. Een Londensche rechtbank heeft haar eisch ontkennelijk verklaard en de M. G. M. veroordeeld tot een schadevergoeding van 3400 pond sterling. Elisabeth Allan speelde o.a. in «David Copperfield» en «The Solitary Man» en «A Tale of Two Cities».

SNEEUWWITJE in het kunstmuseum

Het Metropolitan Museum te New York, een der voornaamste van de Verenigde Staten, heeft een ontwerp aangekocht, door Walt Disney gemaakt voor zijn tekenfilm «Sneeuwwitje». Het stelt twee gieren voor en is uit de episode, waarin de heks een vergiftigde appel naar Sneeuwwitje brengt.

Na de kritiek, uitgeoefend op tekeningen van Walt Disney, toen ze te Londen tentoongesteld waren, welke deze daad der museumdirectie nogal verwondering in. In een museum, waar Rembrandt en Rubens en talrijke andere grootmeesters der schilderkunst hun werken hebben hangen, achtte men wat men noemde «kunst aan den loopenden band» niet op haar plaats.

De directie van het Metropolitan Museum antwoordde hierop, in het werk van Disney zuivere volkskunst te zien en sprak zelfs als haar overtuiging uit, hier met de eenige universele volkskunst van het heden te doen te hebben.

Het betreffende stuk is een olie-verfschilderij, van het genre, dat door Disney-studios regelmatig wordt afgeleverd en tot het bijwerk behoort, waardoor de teekenaars in slappe tijden aan den gang worden gehouden.

Het ontwerp is door Disney gemaakt, terwijl zijn techniek er de laatste hand aan legt. Volgens de museum directie kan het desondanks voor een echte «Disney» doorgaan, is het zelfs typisch voor zijn werkmethode, die overigens door de groote schilders ook gevolgd is. Er zijn talrijke mees erwerken, gemaakt door leerlingen van de betreffende meesters, maar waarvan dezen slechts een enkel detail verzonden.

Desney zelf gaf als commentaar omtrent zijn opnemend onder de «onsterfelijken» ten beste, root in het Metropolitan Museum te zijn geweest, en dus niet te weten, hoe en in welke omgeving het er rangt. Hij woont te Los Angeles, komt slechts zelden naar New-York en heeft dan geen tijd voor het bezoeken van musea.

Hij herhaalde overigens de gebruikelijke, eigen deflatie van zijn kunst: wij beginnen eenvoudig aan een onderwerp en dan komen de

deskundigen, die zeggen, dat het kunst is en anderen beweren het tegendeel.

Overigens oordeelde hij, dat de eer van het Metropolitan Museum eerder zijn medewerkers dan hem toekwam. Ofschoon hij toezag, een film als «Sneeuwwitje», zelf heelmaal te kunnen maken, wees hij er op, dat hij daarvoor dan 250 jaar noodig zou hebben. Zonder zijn medewerkers zou hij machteloos zijn, daar ook de kleine tekenfilms een arbeid vereischen, die voor één man te zwaar is. Hij ziet zijn functie in de tekenfilm dan ook als die van den architekt bij een bouwwerk, die alles uitkiest en reikt. In zijn geval gaat het om de figuren, hun psychologie, het rhytmie, de muziek en het kleurengamma, dat zal worden gebruikt. Een teekenfilm is intusschen behalve een artistieke misschen meer nog een technische prestatie en een tekenfilmstudio zal wel altijd tot een fabriek kunst zijn. Ook hierom is de tekenfilm een typisch modern verschijnsel.

Intusschen deed Disney nog een aantal interessante mededeelingen. Hij wees er op, dat wanneer voor een Miokey Mouse-filmje een balletscène wordt gemaakt, men in de studio o.a. de bekende balletstukken van Degas bestudeert. Renoir, Cezanne, Seurat en anderen worden in menige teekenfilm verwerkt en aldus tot het volk gebracht. Disney wil daarom zijn animated cartoons ook zien als zuivere kunst voor het volk, waarvan een groote invloed uitgaat op de veredeling van den smaak van «the man in the streets».

Men heeft er nog de aandacht op gevestigd, dat Disney zoo goed als geen artistieke opleiding heeft en niet. Zelf erkent hij, dat de eischen tot toelating voor zijn studio van teekenaars van karrikaturen zoo zwaar zijn, dat hij er zelf niet aan zou kunnen voldoen.

Disney haalt met voorliefde aan, dat een kunstenaar als Delacroix het tekenstellen van zijn schilderijen met muziek wilde begeleiden. Hij meent hetzelfde te doen in zijn tekenfilms. Voorts koestert hij groote bewondering voor Van Gogh en dan voor Leonardo da Vinci, den groeten kunstenaar, die tevens een groot technicus was.

De hoofdvertolkers in de komedie-film «De arme millionnaire», met Frederic March en Virginia Bruce

Errol Flynn en Joan Blondell in de film «Een man is verdwenen»

Tooneel uit Abel Gance's opera-film «Louise», met Georges Thill, Grace Moore en GINETTE LECLERC

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER : R. VERCAMMEN, GENT REDAKTIE
EN ADMINISTRATIE : ST. PIETERSNIEUWSTRAAT, GENT